

Η Κυρία Θεοτόκος και οι Παρακλητικοί Κανόνες (1ο Μέρος)

/ [Πεμπτουσία](#)· [Ορθοδοξία](#)· [Πολιτισμός](#)· [Επιστήμες](#)

Η Υπεραγία Θεοτόκος και Αειπάρθενος Μαρία είναι θαύμα και μυστήριο που ούτε οι άγγελοι δεν μπορούν να κατανοήσουν· «εξέστη επί τούτο ο ουρανός, και τη γης κατεπλάγη τα πέρατα, ότι Θεός, ώφθη τοις ανθρώποις σωματικώς, και η γαστήρ

σου γέγονεν, ευρυχωρότερα των ουρανών· διό σε Θεοτόκε Αγγέλων και ανθρώπων ταξιαρχίαι μεγαλύνουσιν», γράφει ο ποιητής του Παρακλητικού Κανόνα. Είναι «η μετά Θεόν Θεός», αναφέρει ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Βέβαια, αλλού οι Πατέρες εκφράζονται με σαφήνεια, ως προς τη θέση της Παναγίας. Ο Άγιος Επιφάνιος υπογραμμίζει: “Εν τιμή έστω Μαρία, ο δε Πατήρ και Υιός και Άγιον Πνεύμα προσκυνείσθω, την Μαρίαν μηδείς προσκυνείτω”.

Για το γενεαλογικό δέντρο της Κυρίας Θεοτόκου πληροφορούμαστε μέσα από το Ευαγγέλιο του Αποστόλου Λουκά πως ήταν «εξ οίκου Δαβίδ». Το λεγόμενο πρωτευαγγέλιο του Ιακώβου του Αδελφοθέου αναφέρει ότι ο ιερέας Ματθάν νυμφεύθηκε τη Μαρία και γέννησαν τέσσερα παιδιά• τον Ιακώβ, ο οποίος γέννησε τον Ιωσήφ, τον μνήστορα της Παναγίας, τη Μαρία, η οποία γέννησε τη Σαλώμη τη μαία, τη Σοβή, η οποία γέννησε την Ελισάβετ, τη μητέρα του Τιμίου Προδρόμου, την Άννα, η οποία γέννησε τη Μαριάμ, τη Μητέρα του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού.

Το όνομα Μαριάμ που της έδωσαν οι γονείς της, Ιωακείμ και Άννα, παράγεται από το εβραϊκό «Αϊός», που σημαίνει Κύριος. Επομένως, το όνομα Μαριάμ διερμηνεύεται Κυρία. Το κατ’ εξοχήν, όμως, όνομά της, είναι Θεοτόκος, γιατί είναι η Μητέρα του Θεού. Τον όρο αυτό επικύρωσε η Γ’ Οικουμενική Σύνοδος της Εκκλησίας το 431. Ωστόσο, η Εκκλησία, για να εκφράσει την περισσή της αγάπη και τον μεγάλο σεβασμό που τρέφει προς την Αειπάρθενο, τής έχει προσδώσει πλήθος τιμητικών ονομάτων και επιθέτων. Πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Άγιος Νεκτάριος, ο οποίος αφιέρωσε προς τιμή της Παναγίας πέντε χιλιάδες ποιητικούς στίχους, που αποτέλεσαν το «Θεοτοκάριό» του.

Από τα Ευαγγέλια της Κ.Δ. πληροφορούμαστε ότι η Κόρη της Ναζαρέτ, δέχθηκε τον Ευαγγελισμό της από τον Αρχάγγελο Γαβριήλ, επισκέφθηκε την εξαδέλφη της Ελισάβετ, η οποία ήδη κυφορούσε τον Τίμιο Ιωάννη τον Πρόδρομο, Γέννησε τον Σωτήρα του Κόσμου στη Βηθλεέμ, κατέφυγε στην Αίγυπτο, για να προστατέψει το Παιδί της από τους επίδοξους δολοφόνους, αναζητούσε τον δωδεκαετή Υιό της στα Ιεροσόλυμα, ενώ Αυτός βρισκόταν μέσα στο Ναό και διαλεγόταν με τους διδασκάλους, ήταν παρούσα στο Γάμο της Κανά, όπου και μεσίτευσε προς τον Υιό της, συμπορεύτηκε με τον Κύριο έως τον Γολγοθά, και έζησε τα θεία γεγονότα της Σταύρωσης, της θεοσώμου ταφής και της ένδοξης Ανάστασης του Κυρίου, και κατόπιν την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος που έγινε στο Υπερώον κατά την ημέρα της Πεντηκοστής.

Για τη ζωή της Παναγίας μας μαθαίνουμε και από την Πατερική Παράδοση, η οποία είναι τό ίδιο έγκυρη πηγή με την Αποστολική Παράδοση, της οποίας αποτελεί τη φυσική συνέχεια, βασιζόμενη στην αγιοπνευματική εμπειρία και καθοδήγηση. Το σύγγραμμα Περί Θείων Ονομάτων του Αγίου Διονυσίου του

Αρεοπαγίτη, τα Εγκώμια της Κοιμήσεως της Παναγίας που έγραψαν διάφοροι Άγιοι της Εκκλησίας, όπως ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός και ο Ανδρέας Κρήτης, η Υμνολογία και η Εικονογραφία της Εκκλησίας είναι οι βασικές πηγές. Πληροφορίες βρίσκουμε, επίσης, στην Απόκρυφη διήγηση του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου περί της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μαρίας.

Η μακαρία Κοίμηση της Θεοτόκου, λοιπόν, έγινε το 47 μ.Χ. σε ηλικία 59 ετών ή σε ηλικία 70 περίπου ετών, δηλαδή 24 χρόνια μετά την Ανάληψη του Κυρίου. Όπως ο Αρχάγγελος Γαβριήλ τη διακόνησε καθ' όλα τα προηγούμενα χρόνια, έτσι, και τότε, της έφερε το μήνυμα ότι σε τρεις ημέρες ο Υιός της πρόκειται να παραλάβει την πάναγνη ψυχή της. Μετά το θείο μήνυμα, η Κυρία Θεοτόκος, ανέβηκε στο Όρος των Ελαιών, όπου προσευχήθηκε προς τον Υιό και Θεό της. Κατόπιν κοινοποίησε στην Εκκλησία το αναμενόμενο γεγονός και άρχισε τις σχετικές προετοιμασίες. Την ημέρα της Κοιμήσεώς της η Χάρη του Κυρίου, υπό μορφή νεφέλης, μετέφερε τους Αποστόλους, που βρίσκονταν μακριά, στην οικία του Ευαγγελιστού Ιωάννου, στη Γεσθημανή, προκειμένου να λάβουν την ευλογία της και να ζήσουν την μακαρία Κοίμησή της. Ο Απόστολος Παύλος, ο Απόστολος Τιμόθεος, ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, καθώς και άλλοι Άγιοι και Αγίες, ήσαν επίσης παρόντες. Η Παναγία παρηγορούσε και συμβούλευε τους Αποστόλους και προσευχόταν για την σωτηρία του σύμπαντος κόσμου, έως και το πρωί, οπότε ο ίδιος ο Υιός της παρέλαβε το πνεύμα της.

Τότε, «το θεοδόχον αυτής σώμα, μετά αγγελικής και αποστολικής υμνωδίας εκκομισθέν και κηδευθέν, εν σορώ τη εν Γεσθημανή κατετέθη», παρόλο που οι Ιουδαίοι παρεμπόδιζαν την αγία τελετή. Αναφέρεται δε ότι κάποιος Ιουδαίος, ο Ιεφονίας, προσπάθησε να ανακόψει τον ενταφιασμό της, με αποτέλεσμα να αποκοπούν τα χέρια του από άορατη δύναμη. Ευτυχώς δε, ο Ιεφονίας μετανόησε και αμέσως θεραπεύτηκε. Παρόμοια τύχη είχαν όσοι προσέγγιζαν με ασέβεια την Παναγία· τυφλώνονταν, αλλά όταν μετανοούσαν ξαναέβρισκαν το φως τους.

Οι Άγιοι Απόστολοι ενταφίασαν, τελικά, το πανάγιο σκήνωμα της Θεοτόκου και παρέμειναν εκεί για τρεις μέρες, ενώ «η των αγγέλων χοροστασία και υμνωδία διέμεινεν άπαυστος». «Μετά δε την τρίτην ημέραν της αγγελικής υμνωδίας παυσαμένης, παρόντες οι απόστολοι, ενός αυτοίς απολειφθέντος και μετά την τρίτην ελθόντος και το θεοδόχον σώμα προσκυνήσαι βουληθέντος, ήνοιξαν την σορόν. Και το μεν σώμα αυτής το πανύμνητον ουδαμώς ευρείν ηδυνήθησαν, μόνα δε αυτής τα εντάφια κείμενα ευρόντες και της εξ αυτών αφάτου ευωδίας εμφορηθέντες», αναφέρει ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός στο Εγκώμιόν του εις την πάνσεπτη Κοίμηση της Θεομήτορος.

Ο Απόστολος που απουσίαζε ανήμερα της Κοιμήσεως ήταν, κατά την Παράδοση, ο

Θωμάς. Έτσι, την τρίτη ημέρα από την Κοίμησή της Θεοτόκου, κατά την οποία η Παναγία έμελλε να μεταστεί σωματικώς προς τον Υιό της, ο Απόστολος Θωμάς μεταφέρθηκε από τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος στη Γεθσημανή, όπου είδε την Θεοτόκο να αναλαμβάνεται στους ουρανοὺς. Τότε, η Παναγία τού παρέδωσε την Αγία Ζώνη της, η οποία φυλάσσεται ως κόρη οφθαλμού στην Ιερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου.

Οι παρακλητικοὶ Κανόνες της Θεοτόκου

Ἡ ἡμέρα της εορτῆς της Κοιμήσεως της Θεοτόκου εἶναι λαμπρότατη. Στη λειτουργικὴ ζωὴ της Εκκλησίας το Απολυτίκιον της εορτῆς καὶ το Κοντάκιον διερμηνεύουν το γιατί. «Ἐν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας, ἔν τῇ Κοιμήσει τὸν κόσμον οὗ κατέλιπες Θεοτόκε, Μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη, ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν». «Τὴν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον, καὶ προστασίαις ἀμετάθετον ἐλπίδα, τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν, ὡς γὰρ ζωῆς Μητέρα, πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν, ὃ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον».

[Συνεχίζεται]